

ROZDZIAŁ VII: WYNIKI BADAŃ – ZWIĄZKI MIĘDZY ZASOBAMI PSYCHOSPOŁECZNYMI A PRZYSTOSOWANIEM OSOBISTYM W GRUPIE BYŁYCH WIĘZNIÓW

Poniższy rozdział zawiera analizę zależności występujących w grupie byłych więźniów pomiędzy przystosowaniem osobistym i jego pięcioma sferami (relacje z innymi, relacje rodzinne, stosunek do siebie, dążenia i cele, doświadczane problemy) a pięcioma kategoriami zasobów wyróżnionymi w teorii Hobfolla. Do analizy uzyskanych danych użyto metodę r-Pearsona oraz procedurę regresji wielorakiej.

7.1. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘZNIÓW

Podmiotowe zasoby zarządzające sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów (patrz Tabela 7.1):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego byłych więźniów współwystępuje z dużym natężeniem doświadczania:
 - zysku zasobów podmiotowych (zarządzających)
 - sukcesów w przeszłości, teraźniejszości, przyszłości
 - relacji interpersonalnych typu: pewny siebie – dominujący, ciepły – zgodny, towarzyski – ekstrawertywny
 - poczucia koherencji i składających się na nie trzech elementów: poczucia zrozumiałości, zaradności i sensowności.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego byłych więźniów koreluje z niskim nasileniem doświadczania:
 - sytuacji trudnych w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości
 - relacji interpersonalnych typu: arogancki – wy-

rachowany, zimny nieczuły, powściągliwy – introwertywny

- anomii
- bezsensu
- bezradności
- alienacji
- nierealizowania wartości
- trudności z uporządkowaniem systemu wartości w hierarchię
- dezintegracji wartościowania
- zagubienia wartości
- kryzysu w wartościowaniu

7.2. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘZNIÓW W SFERZE RELACJI Z INNYMI

Podmiotowe zasoby zarządzające sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze relacji z innymi (patrz Tabela 7.2):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji z innymi u byłych więźniów współwystępuje z dużym natężeniem doświadczania:
 - relacji interpersonalnych typu: towarzyski – ekstrawertywny
 - zaradności
 - koherencji.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji z innymi w grupie byłych więźniów łączy się z niskim nasileniem:
 - obecnie doświadczanych sytuacji trudnych
 - poczucia anomii

Tabela 7.1. Rodzaje zasobów zarządzających współwystępujące z przystosowaniem osobistym w grupie byłych więźniów

Podmiotowe zasoby zarządzające	Nieprzystosowanie osobiste*	
	r	p
Zasoby podmiotowe (znaczenie)	-0,19	0,119
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,43	0,000
Zasoby podmiotowe (utrata)	0,20	0,102
Nasilenie sytuacji trudnych w przeszłości	0,33	0,002
Nasilenie sytuacji trudnych w terażniejszości	0,47	0,000
Nasilenie sytuacji trudnych w przyszłości	0,35	0,001
Nasilenie sukcesów w przeszłości	-0,28	0,009
Nasilenie sukcesów w terażniejszości	-0,33	0,002
Nasilenie sukcesów w przyszłości	-0,31	0,004
Nasilenie porażek w przeszłości	0,19	0,084
Nasilenie porażek w terażniejszości	0,14	0,198
Nasilenie porażek w przyszłości	0,18	0,096
Relacje interpersonalne typu: pewny siebie - dominujący	-0,22	0,046
Relacje interpersonalne typu: arogancki - wyrachowany	0,23	0,038
Relacje interpersonalne typu: zimny - nieczuły	0,29	0,010
Relacje interpersonalne typu: powściągliwy introwertywny	0,28	0,010
Relacje interpersonalne typu: niezdecydowany - uległy	0,14	0,224
Relacje interpersonalne typu: niezrozumiały - szczerzy	-0,16	0,160
Relacje interpersonalne typu: ciepły - zgodny	-0,34	0,002
Relacje interpersonalne typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,46	0,000
Poczucie anomii	0,33	0,002
Poczucie bezsensu	0,39	0,000
Poczucie bezradności	0,33	0,002
Poczucie samowyobcowania	0,16	0,145
Poczucie izolacji	0,17	0,129
Poczucie alienacji	0,40	0,000
Poczucie jakości życia w wymiarze psychologicznym	0,02	0,830
Poczucie zrozumiałości	-0,37	0,000
Poczucie zaradności	-0,45	0,000
Poczucie sensowności	-0,43	0,000
Poczucie koherencji	-0,47	0,000
Poczucie nierealizowania wartości	0,25	0,019
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	0,48	0,000
Dezintegracja wartościowania	0,37	0,000
Poczucie zagubienia wartości	0,33	0,002
Nasilenie kryzysu w wartościowaniu	0,45	0,000

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem.

Tabela 7.2. Rodzaje zasobów zarządzających współwystępujących ze sferą relacji z innymi w grupie byłych więźniów

Podmiotowe zasoby zarządzające	Sfera nieprzystosowanie osobistego: relacje z innymi*	
	r	p
Zasoby podmiotowe (znaczenie)	0,01	0,939
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,22	0,061
Zasoby podmiotowe (utrata)	0,06	0,599
Nasilenie sytuacji trudnych w przeszłości	0,20	0,063
Nasilenie sytuacji trudnych w teraźniejszości	0,28	0,008
Nasilenie sytuacji trudnych w przyszłości	0,06	0,567
Nasilenie sukcesów w przeszłości	-0,19	0,077
Nasilenie sukcesów w teraźniejszości	-0,09	0,378
Nasilenie sukcesów w przyszłości	-0,01	0,957
Nasilenie porażek w przeszłości	0,03	0,797
Nasilenie porażek w teraźniejszości	0,15	0,167
Nasilenie porażek w przyszłości	-0,03	0,752
Relacje interpersonalne typu: pewny siebie - dominujący	-0,02	0,883
Relacje interpersonalne typu: arogancki - wyrachowany	0,16	0,145
Relacje interpersonalne typu: zimny - nieczuły	0,11	0,333
Relacje interpersonalne typu: powściągliwy introwertywny	0,03	0,759
Relacje interpersonalne typu: niezdeterminowany - uległy	0,00	0,983
Relacje interpersonalne typu: niezrozumiały - szczerzy	-0,08	0,444
Relacje interpersonalne typu: ciepły - zgodny	-0,14	0,192
Relacje interpersonalne typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,22	0,039
Poczucie anomii	0,33	0,002
Poczucie bezsensu	0,14	0,203
Poczucie bezradności	0,18	0,095
Poczucie samowyobcowania	0,06	0,605
Poczucie izolacji	0,04	0,705
Poczucie alienacji	0,21	0,044
Poczucie jakości życia w wymiarze psychologicznym	-0,03	0,793
Poczucie zrozumiałości	-0,13	0,216
Poczucie zaradności	-0,26	0,011
Poczucie sensowności	-0,17	0,114
Poczucie koherencji	-0,21	0,044
Poczucie nierealizowania wartości	-0,07	0,499
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	0,17	0,096
Dezintegracja wartościowania	0,17	0,096
Poczucie zagubienia wartości	0,04	0,720
Nasilenie kryzysu w wartościowaniu	0,11	0,310

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem w sferze relacji z innymi ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem w sferze relacji z innymi.

Tabela 7.3. Rodzaje zasobów zarządzających współwystępujących ze sferą relacji rodzinnych w grupie byłych więźniów

Podmiotowe zasoby zarządzające	Sfera nieprzystosowania osobistego: relacje rodzinne*	
	r	p
Zasoby podmiotowe (znaczenie)	-0,17	0,164
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,30	0,009
Zasoby podmiotowe (utrata)	0,01	0,944
Nasilenie sytuacji trudnych w przeszłości	0,24	0,020
Nasilenie sytuacji trudnych w teraźniejszości	0,25	0,019
Nasilenie sytuacji trudnych w przyszłości	0,25	0,019
Nasilenie sukcesów w przeszłości	-0,13	0,233
Nasilenie sukcesów w teraźniejszości	-0,18	0,097
Nasilenie sukcesów w przyszłości	-0,22	0,035
Nasilenie porażek w przeszłości	0,12	0,247
Nasilenie porażek w teraźniejszości	0,13	0,221
Nasilenie porażek w przyszłości	0,16	0,144
Relacje interpersonalne typu: pewny siebie - dominujący	-0,02	0,843
Relacje interpersonalne typu: arogancki - wyrachowany	0,20	0,073
Relacje interpersonalne typu: zimny - nieczuły	0,28	0,010
Relacje interpersonalne typu: powściągliwy introwertywny	0,27	0,013
Relacje interpersonalne typu: niezdeterminowany - uległy	0,02	0,836
Relacje interpersonalne typu: niezrozumiały - szczerzy	-0,10	0,360
Relacje interpersonalne typu: ciepły - zgodny	-0,28	0,009
Relacje interpersonalne typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,34	0,001
Poczucie anomii	0,16	0,123
Poczucie bezsensu	0,24	0,020
Poczucie bezradności	0,18	0,083
Poczucie samowyobcowania	0,17	0,120
Poczucie izolacji	0,15	0,173
Poczucie alienacji	0,26	0,015
Poczucie jakości życia w wymiarze psychologicznym	-0,04	0,696
Poczucie zrozumiałości	-0,16	0,123
Poczucie zaradności	-0,28	0,007
Poczucie sensowności	-0,25	0,014
Poczucie koherencji	-0,26	0,012
Poczucie nierealizowania wartości	0,07	0,526
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	0,32	0,002
Dezintegracja wartościowania	0,22	0,037
Poczucie zagubienia wartości	0,18	0,089
Nasilenie kryzysu w wartościowaniu	0,25	0,015

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem w sferze relacji rodzinnych ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem w sferze relacji rodzinnych.

7.3. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW W SFERZE RELACJI RODZINNYCH

Podmiotowe zasoby zarządzające sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze relacji rodzinnych (patrz Tabela 7.3):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji rodzinnych łączy się z dużym natężeniem doświadczania:
 - zysku zasobów zarządzających (podmiotowych)
 - przyszyłych sukcesów
 - relacjami interpersonalnymi typu: ciepły – zgodny oraz towarzyski – ekstrawertywny
 - poczucia zaradności, sensowności i koherencji.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji rodzinnych współwystępuje z niskim nasileniem:
 - doświadczanych sytuacji trudnych w przeszłości i teraźniejszości, jak również przewidywaniem ich wystąpienia w przyszłości
 - relacjami interpersonalnymi typu: arogancki – wyrachowany i powściągliwy – introwertywny
 - poczucia bezsensu
 - poczucia alienacji
 - trudności z uporządkowaniem wartości
 - dezintegracji wartościowania
 - kryzysu w wartościowaniu.

7.4. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW W SFERZE STOSUNKU DO SIEBIE

Podmiotowe zasoby zarządzające sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze stosunek do siebie (patrz Tabela 7.4):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze stosunek do siebie w grupie byłych więźniów wiąże się z wysokim nasileniem:
 - sukcesów obecnie doświadczanych i przewidywanych
 - relacji interpersonalnych typu: towarzyski – ekstrawertywny

→ poczucia koherencji i konstytuujących go trzech elementów: sensowności, zaradności i zrozumiałości.

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze stosunek do siebie u byłych więźniów współwystępuje w istotny sposób z niskim nasileniem doświadczania:
 - sytuacji trudnych w przeszłości, teraźniejszości oraz przyszłości
 - poczucia anomii
 - poczucia bezsensu
 - poczucia izolacji
 - poczucia alienacji
 - problemów w sferze wartości.

7.5. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW W SFERZE DĄŻEŃ I CELÓW

Podmiotowe zasoby zarządzające sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze dążeń i celów (patrz Tabela 7.5):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze dążeń i celów u byłych więźniów współwystępuje z dużym natężeniem:
 - pozyskiwania zasobów podmiotowych
 - sukcesów w przeszłości i teraźniejszości
 - relacji interpersonalnych typu: pewny siebie – dominujący, ciepły – zgodny i towarzyski – ekstrawertywny
 - poczucia zaradności, zrozumiałości, sensowności i koherencji.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze dążeń i celów u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z niskim nasileniem doświadczania:
 - sytuacji trudnych w przeszłości
 - porażek w przeszłości
 - sytuacji trudnych w teraźniejszości
 - relacji międzyludzkich typu: arogancki – wyrachowany, zimny nieczuły oraz powściągliwy – introwertywny
 - anomii
 - bezsensu
 - bezradności

Tabela 7.4. Rodzaje zasobów zarządzających współwystępujących ze sferą stosunku do siebie w grupie byłych więźniów

Podmiotowe zasoby zarządzające	Sfera nieprzystosowania osobistego: stosunek do siebie*	
	r	p
Zasoby podmiotowe (znaczenie)	-0,12	0,297
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,21	0,078
Zasoby podmiotowe (utrata)	0,08	0,514
Nasilenie sytuacji trudnych w przeszłości	0,22	0,037
Nasilenie sytuacji trudnych w teraźniejszości	0,34	0,001
Nasilenie sytuacji trudnych w przyszłości	0,25	0,017
Nasilenie sukcesów w przeszłości	-0,10	0,367
Nasilenie sukcesów w teraźniejszości	-0,38	0,000
Nasilenie sukcesów w przyszłości	-0,29	0,005
Nasilenie porażek w przeszłości	0,20	0,059
Nasilenie porażek w teraźniejszości	0,18	0,097
Nasilenie porażek w przyszłości	0,28	0,007
Relacje interpersonalne typu: pewny siebie - dominujący	-0,16	0,143
Relacje interpersonalne typu: arogancki - wyrachowany	-0,04	0,715
Relacje interpersonalne typu: zimny - nieczuły	0,08	0,455
Relacje interpersonalne typu: powściągliwy introwertywny	0,15	0,163
Relacje interpersonalne typu: niezdecydowany - uległy	-0,01	0,965
Relacje interpersonalne typu: niezrozumiały - szczerzy	0,03	0,760
Relacje interpersonalne typu: ciepły - zgodny	-0,14	0,188
Relacje interpersonalne typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,34	0,001
Poczucie anomii	0,33	0,002
Poczucie bezsensu	0,27	0,012
Poczucie bezradności	0,15	0,150
Poczucie samowyobcowania	-0,01	0,913
Poczucie izolacji	0,26	0,014
Poczucie alienacji	0,28	0,009
Poczucie jakości życia w wymiarze psychologicznym	0,12	0,243
Poczucie zrozumiałości	-0,34	0,001
Poczucie zaradności	-0,38	0,000
Poczucie sensowności	-0,35	0,000
Poczucie koherencji	-0,41	0,000
Poczucie nierealizowania wartości	0,25	0,016
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	0,39	0,000
Dezintegracja wartościowania	0,27	0,010
Poczucie zagubienia wartości	0,32	0,002
Nasilenie kryzysu w wartościowaniu	0,39	0,000

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem w sferze stosunek do siebie ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem w sferze stosunek do siebie.

Tabela 7.5. Rodzaje zasobów zarządzających współwystępujących ze sferą dążeń i celów w grupie byłych więźniów

Podmiotowe zasoby zarządzające	Sfera nieprzystosowania osobistego: dążenia i cele*	
	r	p
Zasoby podmiotowe (znaczenie)	-0,13	0,293
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,41	0,000
Zasoby podmiotowe (utrata)	0,13	0,275
Nasilenie sytuacji trudnych w przeszłości	0,30	0,004
Nasilenie sytuacji trudnych w teraźniejszości	0,39	0,000
Nasilenie sytuacji trudnych w przyszłości	0,18	0,092
Nasilenie sukcesów w przeszłości	-0,31	0,003
Nasilenie sukcesów w teraźniejszości	-0,34	0,001
Nasilenie sukcesów w przyszłości	-0,17	0,112
Nasilenie porażek w przeszłości	0,28	0,009
Nasilenie porażek w teraźniejszości	0,20	0,057
Nasilenie porażek w przyszłości	0,01	0,928
Relacje interpersonalne typu: pewny siebie - dominujący	-0,22	0,047
Relacje interpersonalne typu: arogancki – wyrachowany	0,24	0,027
Relacje interpersonalne typu: zimny - nieczuły	0,29	0,008
Relacje interpersonalne typu: powściągliwy introwertywny	0,32	0,003
Relacje interpersonalne typu: niezdecydowany - uległy	-0,02	0,836
Relacje interpersonalne typu: niezrozumiały - szczerzy	-0,21	0,054
Relacje interpersonalne typu: ciepły - zgodny	-0,27	0,013
Relacje interpersonalne typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,38	0,000
Poczucie anomii	0,30	0,005
Poczucie bezsensu	0,39	0,000
Poczucie bezradności	0,30	0,004
Poczucie samowyobcowania	0,23	0,029
Poczucie izolacji	0,11	0,289
Poczucie alienacji	0,39	0,000
Poczucie jakości życia w wymiarze psychologicznym	0,13	0,216
Poczucie zrozumiałości	-0,26	0,013
Poczucie zaradności	-0,31	0,002
Poczucie sensowności	-0,37	0,000
Poczucie koherencji	-0,36	0,000
Poczucie nierealizowania wartości	0,26	0,012
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	0,50	0,000
Dezintegracja wartościowania	0,42	0,000
Poczucie zagubienia wartości	0,35	0,001
Nasilenie kryzysu w wartościowaniu	0,48	0,000

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem w sferze dążenia i cele ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem w sferze dążenia i cele.

Tabela 7.6. Rodzaje zasobów zarządzających współwystępujących ze sferą doświadczanych problemów w grupie byłych więźniów

Podmiotowe zasoby zarządzające	Sfera nieprzystosowania osobistego: doświadczane problemy*	
	r	p
Zasoby podmiotowe (znaczenie)	-0,03	0,834
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,17	0,148
Zasoby podmiotowe (utrata)	0,27	0,023
Nasilenie sytuacji trudnych w przeszłości	0,37	0,000
Nasilenie sytuacji trudnych w teraźniejszości	0,46	0,000
Nasilenie sytuacji trudnych w przyszłości	0,40	0,000
Nasilenie sukcesów w przeszłości	-0,22	0,038
Nasilenie sukcesów w teraźniejszości	-0,14	0,187
Nasilenie sukcesów w przyszłości	-0,05	0,669
Nasilenie porażek w przeszłości	0,30	0,004
Nasilenie porażek w teraźniejszości	0,15	0,152
Nasilenie porażek w przyszłości	0,01	0,964
Relacje interpersonalne typu: pewny siebie - dominujący	-0,26	0,017
Relacje interpersonalne typu: arogancki - wyrachowany	0,15	0,187
Relacje interpersonalne typu: zimny - nieczuły	0,15	0,182
Relacje interpersonalne typu: powściągliwy introwertywny	0,24	0,025
Relacje interpersonalne typu: niezdecydowany - uległy	0,25	0,022
Relacje interpersonalne typu: niezrozumiały - szczerzy	-0,07	0,533
Relacje interpersonalne typu: ciepły - zgodny	-0,17	0,125
Relacje interpersonalne typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,40	0,000
Poczucie anomii	0,14	0,175
Poczucie bezsensu	0,19	0,081
Poczucie bezradności	0,26	0,014
Poczucie samowyobcowania	0,10	0,328
Poczucie izolacji	0,06	0,573
Poczucie alienacji	0,22	0,035
Poczucie jakości życia w wymiarze psychologicznym	-0,07	0,481
Poczucie zrozumiałości	-0,21	0,040
Poczucie zaradności	-0,25	0,015
Poczucie sensowności	-0,27	0,009
Poczucie koherencji	-0,28	0,007
Poczucie nierealizowania wartości	0,19	0,071
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	0,38	0,000
Dezintegracja wartościowania	0,26	0,013
Poczucie zagubienia wartości	0,23	0,024
Nasilenie kryzysu w wartościowaniu	0,33	0,001

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem w sferze doświadczanych problemów ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem w sferze doświadczanych problemów.

- samowyobcowania
- alienacji
- nierealizowania wartości
- trudności z uporządkowaniem systemu wartości
- dezintegracji wartościowania
- zagubienia wartości
- kryzysu w wartościowaniu

7.6. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW W SFERZE DOŚWIADCZANYCH PROBLEMÓW

Podmiotowe zasoby zarządzające sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze doświadczanych problemów (patrz Tabela 7.6):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze doświadczanych problemów u byłych więźniów koreluje z dużym nasileniem doświadczania:
 - sukcesów w przeszłości
 - relacji międzyludzkie o charakterze: pewny siebie – dominujący i towarzyski – ekstrawertywny
 - koherencji i jego trzech elementów: zrozumiałości, sensowności i zaradności.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze doświadczanych problemów u byłych więźniów współwystępuje z małym natężeniem doświadczania:
 - utraty zasobów podmiotowych
 - sytuacji trudnych w przeszłości, terażniejszości i przyszłości
 - porażek w przeszłości
 - relacjami interpersonalnymi typu: powściągliwy – introwertywny oraz niezdecydowany ule-

- gły
- bezradności
- alienacji
- problemów w sferze wartości takich, jak: trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię, dezintegracja wartościowania, poczucie zagubienia wartości, nasilenie kryzysu w wartościowaniu.

7.7. PODMIOTOWE ZASOBY ZARZĄDZAJĄCE A PROGNOZA PRZYSTOSOWANIA OSOBISTEGO BYŁYCH WIĘŹNIÓW

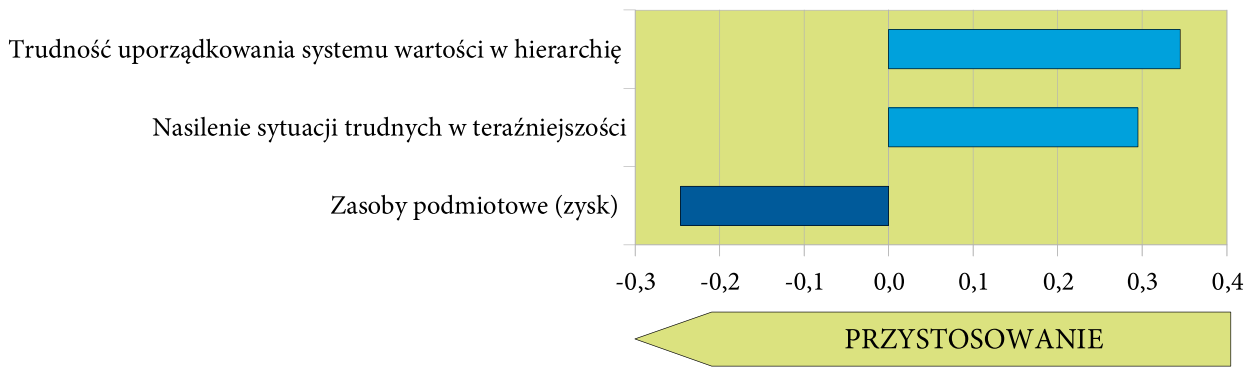
Zawarte w Tabeli 7.7 i Rysunku 7.1 dane przedstawiają parametry modelu regresji. Zostały wyróżnione trzy podmiotowe zasoby zarządzające, które są istotne dla przewidywania przystosowania osobistego byłych więźniów. Są to:

- zysk zasobów podmiotowych (wzrostowi przystosowania osobistego towarzyszy większy zysk zasobów podmiotowych)
- nasilenie sytuacji trudnych w terażniejszości (wzrostowi przystosowania osobistego towarzyszy spadek nasilenia sytuacji trudnych w terażniejszości)
- problemy z uporządkowaniem systemu wartości w hierarchię (wzrostowi przystosowania osobistego towarzyszy zmniejszenie liczby problemów z uporządkowaniem systemu wartości w hierarchię).

Zasoby te wyjaśniają 38% wariancji przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów (R-kwadrat skorygowany: 0,38), są istotne statystycznie ($p < 0,001$) a łączący je z przystosowaniem osobistym związek kształtuje się na poziomie: $R = 0,64$.

Tabela 7.7. Podmiotowe zasoby zarządzające najważniejsze w przewidywaniu przystosowania osobistego w grupie byłych – parametry modelu regresji

	B	Błąd standardowy	Beta	T	Istotność
(Stała)	122,13	14,02		8,71	<0,001
Trudność uporządkowania systemu wartości w hierarchię	2,28	0,71	0,35	3,20	0,002
Nasilenie sytuacji trudnych w terażniejszości	1,03	0,39	0,30	2,65	0,010
Zasoby podmiotowe (zysk)	-0,28	0,13	-0,25	-2,17	0,034
Podsumowanie modelu: $F(3;56) = 12,80$; $p < 0,001$; $R = 0,64$; R-kwadrat (skoryg.) = 0,38					

Rysunek 7.1. Podmiotowe zasoby zarządzające najważniejsze dla przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów - wykres wag beta dla modelu regresji

7.8. PODMIOTOWE ZASOBY STRATEGICZNE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW

Podmiotowe zasoby strategiczne sprzyjające **przystosowaniu osobistemu** byłych więźniów (patrz Tabela 7.8):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów łączy się w istotny sposób z wysokim nasileniem:
 - działań asertywnych
 - działań ostrożnych.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów współwystępuje z niskim nasileniem:
 - używania alkoholu
 - używania leków uspokajających i/lub nasennych.

Podmiotowe zasoby strategiczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **relacji z innymi**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji z innymi u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z niskim nasileniem używania alkoholu.

Podmiotowe zasoby strategiczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **relacji rodzinnych**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji rodzinnych u byłych więźniów koreluje z wysokim nasileniem poszukiwania wsparcia społecznego i z niskim natężeniem spożywania al-

koholu.

Podmiotowe zasoby strategiczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **stosunku do siebie**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze stosunku do siebie u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z niskim natężeniem:
 - używania alkoholu
 - używania leków uspokajających i/lub nasennych.

Podmiotowe zasoby strategiczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **dążeń i celów**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze dążeń i celów u byłych więźniów współwystępuje z wysokim natężeniem działań asertywnych i niskim nasileniem używania alkoholu.

Podmiotowe zasoby strategiczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **doświadczanych problemów**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze doświadczanych problemów u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z niskim nasileniem:
 - używania substancji psychoaktywnych: heroína, metadon, ekstazy, amfetamina, halucynogeny
 - używania alkoholu
 - używania leków uspokajających i/lub nasennych.

Tabela 7.8. Rodzaje zasobów strategicznych współwystępujących z przystosowaniem osobistym i jego pięcioma wymiarami w grupie byłych więźniów

	Nieprzystosowanie osobiste*		Nieprzystosowanie osobiste w sferze**:									
			Relacje z innymi		Relacje rodzinne		Stosunek do siebie		Dążenia i cele		Doświadczane problemy	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
Działanie asertywne	-0,26	0,016	-0,18	0,093	-0,17	0,122	-0,07	0,517	-0,22	0,037	-0,12	0,270
Współpraca społeczna	-0,20	0,073	-0,15	0,175	-0,07	0,492	-0,14	0,187	-0,21	0,055	-0,14	0,199
Poszukiwanie wsparcia społecznego	-0,18	0,100	-0,09	0,432	-0,27	0,011	-0,12	0,278	-0,16	0,127	-0,05	0,638
Działanie ostrożne	-0,25	0,019	-0,14	0,200	-0,15	0,164	-0,08	0,440	-0,26	0,016	-0,21	0,052
Działanie instynktowne	-0,10	0,382	-0,09	0,381	0,04	0,733	-0,08	0,461	0,03	0,811	-0,17	0,112
Unikanie	0,06	0,619	-0,07	0,545	0,00	0,968	0,06	0,583	0,13	0,223	0,02	0,858
Działanie "nie wprost"	0,00	0,978	0,09	0,394	-0,04	0,707	-0,01	0,944	-0,03	0,794	0,00	0,974
Działanie antyspołeczne	0,02	0,845	0,09	0,393	-0,06	0,567	0,00	0,975	0,06	0,570	0,04	0,703
Działanie agresywne	-0,09	0,439	-0,08	0,454	-0,05	0,676	-0,07	0,493	0,07	0,495	-0,08	0,470
Religijne strategie zaradcze (negatywne)	0,03	0,799	-0,03	0,803	-0,04	0,730	0,07	0,550	0,05	0,641	0,04	0,696
Religijne strategie zaradcze (pozytywne)	-0,12	0,258	-0,04	0,689	-0,07	0,523	-0,04	0,731	-0,17	0,122	-0,07	0,513
Używanie heroiny, metadonu	0,04	0,748	0,14	0,201	0,00	0,979	-0,04	0,726	0,01	0,965	0,26	0,012
Używanie alkoholu	0,38	0,000	0,22	0,040	0,27	0,009	0,34	0,001	0,29	0,006	0,27	0,012
Używanie ekstazy	0,07	0,534	0,07	0,523	-0,07	0,517	-0,06	0,600	0,08	0,465	0,24	0,023
Używanie amfetaminy	0,04	0,742	0,07	0,525	0,03	0,805	-0,09	0,397	0,14	0,175	0,27	0,010
Używanie konopi	0,05	0,650	0,17	0,104	-0,02	0,839	-0,07	0,523	0,06	0,570	0,17	0,118
Używanie leków uspokajających/nasennych	0,27	0,012	0,15	0,164	0,18	0,098	0,30	0,004	0,18	0,097	0,33	0,001
Używanie halucynogenów	0,16	0,156	0,15	0,158	0,11	0,308	-0,01	0,942	0,17	0,124	0,35	0,001

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem.

** Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a sferami nieprzystosowania ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a sferami przystosowania.

7.9. PODMIOTOWE ZASOBY STRATEGICZNE A PROGNOZA PRYZYKOSOWANIA OSOBISTEGO BYŁYCH WIĘZNIÓW

W Tabeli 7.9 i na Rysunku 7.2 należy zwrócić uwagę na trzy zasoby strategiczne, które są istotne z punktu widzenia możliwości przewidywania przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów. Są to:

- używanie alkoholu (wzrostowi przystosowania osobistego towarzyszy spadek używania alkoholu)
- działania asertywne (ze wzrostem przystosowa-

nia osobistego wiąże się wzrost działań asertywnych)

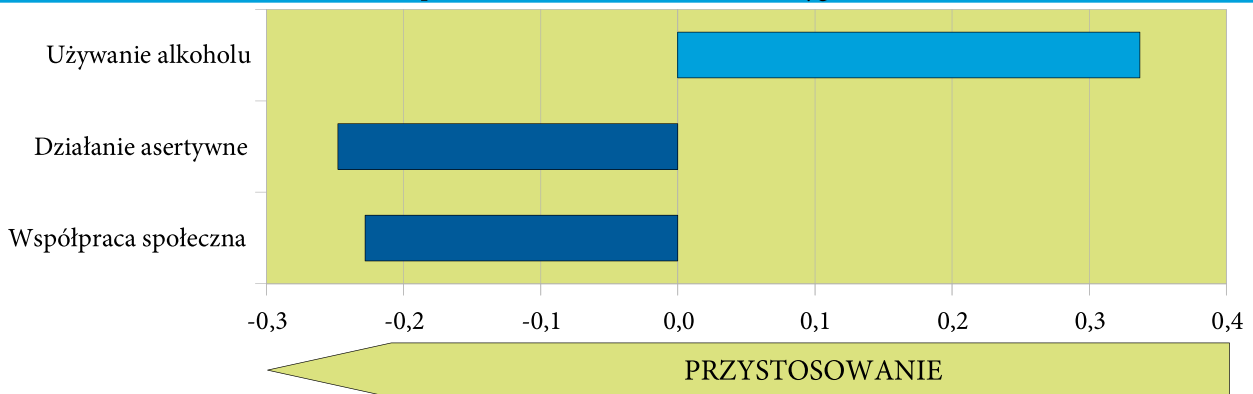
- współpraca społeczna (ze wzrostem przystosowania osobistego wiąże się wzrost współpracy społecznej).

Tabela zawiera również dane z parametrami modelu regresji – wymienione zasoby strategiczne wyjaśniają 21% zmienności przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów (R-kwadrat skorygowany: 0,21). Współczynnik korelacji (R) równa się 0,49.

Tabela 7.9. Zasoby strategiczne najważniejsze w przewidywaniu przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – parametry modelu regresji

	B	Błąd standardowy	Beta	t	Istotność
(Stała)	164,546	15,43		10,66	0,000
Używanie alkoholu	5,260	1,58	0,337	3,33	0,001
Działanie asertywne	-0,994	0,41	-0,248	-2,45	0,017
Współpraca społeczna	-1,230	0,54	-0,228	-2,28	0,025

Podsumowanie modelu: $F(3;77) = 7,91$; $p < 0,001$; $R = 0,49$; R -kwadrat (skoryg.) = 0,21

Rysunek 7.2. Zasoby strategiczne najważniejsze dla przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – wykres wag beta dla modelu regresji

7.10. ZASOBY STANU A PRYZSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW

Zasoby stanu sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów (patrz Tabela 7.10):

- poziom przystosowania osobistego byłych więźniów wzrasta wraz ze wzrostem:
 - wykształcenia
 - nasileniem spostrzegania oceny społecznej typu: pewny siebie – dominujący.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego łączy się z niskim nasileniem:
 - trudności somatycznych
 - trudności psychicznych.

Zasoby stanu sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze relacji z innymi:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji z innymi u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób ze wzrostem takich zmiennych jak:
 - wiek
 - zysk zasobów stanu.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji z innymi u byłych więźniów łączy się z niskim nasileniem objawów somatycznych.

Zasoby stanu sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze relacji rodzinnych:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji rodzinnych u byłych więźniów wiąże się ze wzrostem:
 - wykształcenia
 - zysku zasobów stanu.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji rodzinnych u byłych więźniów koreluje z niskim natężeniem:
 - spostrzegania oceny społecznej typu: powściągliwy – introwertywny i niezdecydowany – uległy
 - trudności somatycznych
 - trudności psychicznych.

Zasoby stanu sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze stosunku do siebie:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze stosunku do siebie u byłych więźniów koreluje z wysokim nasileniem:
 - zysku zasobów stanu
 - spostrzegania oceny społecznej typu: towarzyski

Tabela 7.10. Rodzaje zasobów stanu współwystępujących z przystosowaniem osobistym i jego pięcioma wymiarami w grupie byłych więźniów

	Nieprzystosowanie osobiste*		Nieprzystosowanie osobiste w sferze**:									
			Relacje z innymi		Relacje rodzinne		Stosunek do siebie		Dążenia i cele		Doświadczane problemy	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
Wiek	-0,11	0,322	-0,22	0,039	-0,08	0,426	0,08	0,446	-0,16	0,138	-0,14	0,186
Wykształcenie	-0,36	0,001	-0,05	0,640	-0,36	0,001	-0,19	0,069	-0,21	0,040	-0,18	0,085
Zasoby stanu (znaczenie)	-0,20	0,103	-0,09	0,445	-0,19	0,115	-0,14	0,250	-0,10	0,390	-0,02	0,838
Zasoby stanu (zysk)	-0,41	0,001	-0,25	0,033	-0,26	0,026	-0,27	0,023	-0,40	0,001	-0,16	0,178
Zasoby stanu (utrata)	0,14	0,264	-0,01	0,943	0,04	0,710	0,08	0,528	0,06	0,609	0,15	0,219
Spostrzeganie oceny społecznej typu: pewny siebie dominujący	-0,26	0,020	-0,12	0,297	-0,09	0,400	-0,21	0,056	-0,06	0,600	-0,27	0,015
Spostrzeganie oceny społecznej typu: arogancki wyrachowany	0,11	0,349	0,06	0,567	0,08	0,477	-0,07	0,560	0,06	0,609	0,09	0,406
Spostrzeganie oceny społecznej typu: zimny – nieczuły	0,19	0,096	0,08	0,464	0,14	0,217	0,07	0,505	0,18	0,093	0,10	0,359
Spostrzeganie oceny społecznej typu: powściągliwy - introwertywny	0,33	0,003	0,01	0,938	0,32	0,003	0,19	0,082	0,32	0,003	0,29	0,007
Spostrzeganie oceny społecznej typu: niezdecydowany - uległy	0,32	0,003	-0,09	0,405	0,27	0,015	0,18	0,096	0,19	0,077	0,31	0,004
Spostrzeganie oceny społecznej typu: niezrozumiały - szczerzy	-0,02	0,875	-0,09	0,393	0,08	0,462	0,11	0,310	-0,02	0,878	-0,03	0,800
Spostrzeganie oceny społecznej typu: ciepły - zgodny	-0,14	0,222	-0,13	0,234	-0,08	0,446	-0,02	0,881	-0,17	0,123	-0,10	0,364
Spostrzeganie oceny społecznej typu: towarzyski - ekstrawertywny	-0,38	0,000	-0,19	0,076	-0,17	0,134	-0,26	0,019	-0,31	0,005	-0,42	0,000
Nasilenie trudności somatycznych	0,35	0,001	0,28	0,008	0,26	0,012	0,23	0,031	0,14	0,176	0,45	0,000
Nasilenie trudności psychicznych	0,46	0,000	0,14	0,190	0,22	0,036	0,29	0,005	0,34	0,001	0,58	0,000

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem.

** Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a sferami nieprzystosowania ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a sferami przystosowania.

ski – ekstrawertywny.

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze stosunku do siebie u byłych więźniów istotnie współwystępuje z niskim nasileniem:
 - trudności somatycznych
 - trudności psychicznych.

Zasoby stanu sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **dążeń i celów**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze

rze dążeń i celów u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób ze wzrostem:

- wykształcenia
- zysku zasobów stanu
- spostrzegania oceny społecznej typu: towarzyski – ekstrawertywny.

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze dążeń i celów u byłych więźniów koreluje z niskim natężeniem:

- spostrzegania oceny społecznej typu powściągliwy – introwertywny
- trudności somatycznych
- trudności psychicznych.

Zasoby stanu sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **doświadczanych problemów**:

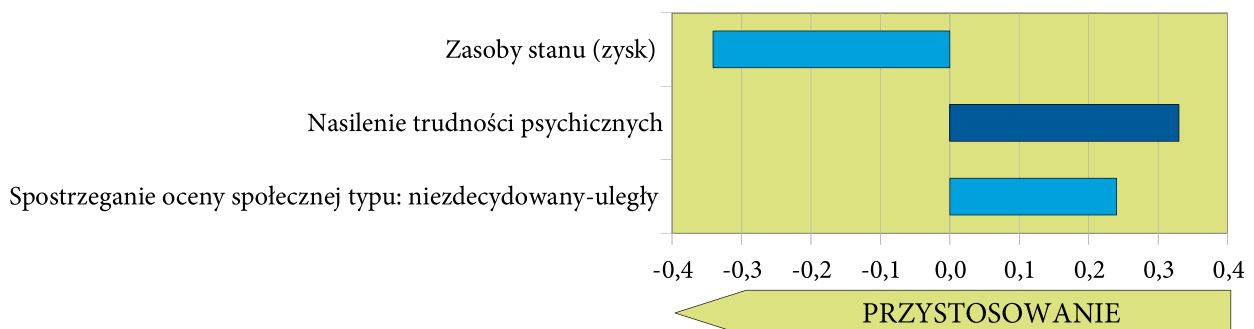
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze doświadczanych problemów u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób ze wzrostem spostrzegania oceny społecznej typu: pewny siebie – dominujący i towarzyski – ekstrawertywny.
- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze doświadczanych problemów u byłych więźniów łączy się z niskim nasileniem:
 - spostrzegania oceny społecznej typu: powściągliwy introwertywny oraz niezdecydowany – uległy
 - trudności somatycznych
 - trudności psychicznych.

7.11. ZASOBY STANU A PROGNOZA PRZYSTOSOWANIA OSOBISTEGO BYŁYCH WIĘŹNIÓW

Wśród testowanych w badaniu zasobów stanu szczególnie ważne w przewidywaniu

Tabela 7.11. Zasoby stanu najważniejsze w przewidywaniu przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – parametry modelu regresji

(Stała)	121,444	15,76		7,71	0,000
Nasilenie trudności psychicznych	8,960	3,12	0,330	2,88	0,006
Zasoby stanu (zysk)	-0,396	0,13	-0,341	-3,04	0,004
Relacje interpersonalne typu: niezdecydowany - uległy	8,654	4,13	0,240	2,09	0,041
Podsumowanie modelu: $F(3;54) = 8,57$; $p < 0,001$; $R = 0,57$; $R\text{-kwadrat (skoryg.)} = 0,29$					

Rysunek 7.3. Zasoby stanu najważniejsze dla przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – wykres wag beta dla modelu regresji

przystosowania osobistego byłych więźniów okazały się (patrz Tabela 7.11 i Rysunek 7.3):

- zysk zasobów stanu (im większy zysk zasobów stanu tym lepsze przystosowanie osobiste byłych więźniów)
- nasilenie trudności psychicznych (wzrostowi przystosowania osobistego byłych więźniów towarzyszy spadek nasilenia trudności psychicznych)
- spostrzeganie oceny społecznej typu: niezdecydowany – uległy (wraz ze zmniejszeniem spostrzegania oceny społecznej typu: niezdecydowany – uległy wzrasta przystosowanie osobiste byłych więźniów).

Zasoby te wyjaśniają 29% zmienności przystosowania osobistego w tej grupie i są istotne statystycznie na poziomie mniejszym od 0,001. Siła związku zachodzącego pomiędzy wymienionymi zasobami a przystosowaniem osobistym w grupie byłych więźniów kształtuje się na poziomie $R=0,57$.

7.12. ZASOBY MATERIALNE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW

Zasoby materialne sprzyjające **przystosowaniu osobistemu** byłych więźniów:

Tabela 7.12. Rodzaje zasobów materialnych współwystępujących z przystosowaniem osobistym i jego pięcioma wymiarami w grupie byłych więźniów

	Nieprzystosowanie osobiste w sferze**:											
	Nieprzystosowanie osobiste*		Relacje z innymi		Relacje rodzinne		Stosunek do siebie		Dążenia i cele		Doświadczane problemy	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
Sytuacja materialna	-0,23	0,032	-0,17	0,103	-0,14	0,185	-0,27	0,010	-0,27	0,009	-0,11	0,278
Zasoby materialne – bazowe (znaczenie)	-0,15	0,198	-0,11	0,339	-0,15	0,196	-0,21	0,073	-0,05	0,652	0,06	0,600
Zasoby materialne – narzędzia (znaczenie)	-0,11	0,362	-0,08	0,515	-0,03	0,797	-0,06	0,640	-0,10	0,398	-0,02	0,901
Zasoby materialne – dla dzieci (znaczenie)	-0,03	0,796	-0,04	0,744	-0,08	0,496	-0,05	0,669	-0,02	0,902	0,08	0,517
Zasoby materialne – luksusowe (znaczenie)	-0,01	0,916	0,10	0,419	0,06	0,596	-0,15	0,198	0,07	0,552	0,02	0,856
Zasoby materialne – bazowe (zysk)	-0,27	0,021	-0,24	0,037	-0,18	0,133	-0,16	0,161	-0,25	0,034	-0,08	0,491
Zasoby materialne – narzędzia (zysk)	-0,12	0,334	-0,11	0,363	-0,09	0,459	0,00	0,991	-0,16	0,167	0,01	0,933
Zasoby materialne – dla dzieci (zysk)	-0,15	0,218	-0,07	0,581	-0,19	0,110	-0,14	0,260	-0,15	0,220	0,08	0,527
Zasoby materialne – luksusowe (zysk)	-0,20	0,099	-0,16	0,170	-0,10	0,384	-0,05	0,661	-0,18	0,126	-0,14	0,238
Zasoby materialne – bazowe (utrata)	0,12	0,324	-0,06	0,624	0,05	0,683	0,07	0,565	0,04	0,718	0,13	0,256
Zasoby materialne – narzędzia (utrata)	-0,06	0,601	-0,11	0,351	-0,08	0,486	0,01	0,936	-0,03	0,777	-0,01	0,958
Zasoby materialne – dla dzieci (utrata)	0,12	0,339	-0,09	0,459	0,06	0,650	0,12	0,320	0,03	0,820	0,11	0,379
Zasoby materialne – luksusowe (utrata)	0,05	0,694	0,08	0,503	0,07	0,539	-0,01	0,911	-0,02	0,848	0,07	0,568

* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem.

** Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a sferami nieprzystosowania ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a sferami przystosowania.

- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z (patrz Tabela 7.12):

- polepszeniem sytuacji materialnej
- zwiększeniem zysku bazowych zasobów materialnych.

Zasoby materialne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **relacji z innymi**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów współwystępuje z większym zyskiem bazowych zasobów materialnych.

Zasoby materialne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **relacji rodzinnych**:

- Nie wykryto żadnych istotnych związków pomiędzy sferą przystosowania osobistego: relacje rodzinne a badanymi zasobami materialnymi w grupie byłych więźniów.

Zasoby materialne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **stosunku do siebie**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów współwystępuje z polepszeniem

się sytuacji materialnej.

Zasoby materialne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **dążeń i celów**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z:
 - polepszeniem sytuacji materialnej
 - zwiększeniem zysku bazowych zasobów materialnych.

Zasoby materialne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **doświadczanych problemów**:

- Nie wykryto istotnego statystycznie związku pomiędzy przystosowaniem osobistym w sferze doświadczanych problemów a badanymi zasobami materialnymi w grupie byłych więźniów.

7.13. ZASOBY MATERIALNE A PROGNOZA PRZYSTOSOWANIA OSOBISTEGO BYŁYCH WIĘŹNIÓW

W przewidywaniu przystosowania osobistego byłych więźniów największe znaczenie ma jedna kategoria zasobów materialnych (patrz Tabela 7.13):

- pozyskiwanie zasobów materialnych o charakterze bazowym (wzrostowi przystosowania osobistego towarzyszy wzrost możliwości w zakresie pozyskiwania bazowych zasobów materialnych).

Zasób ten wyjaśnia 8% wariacji przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów (R-kwadrat skorygowany: 0,08), a jego związek z przystosowaniem kształtuje się na poziomie: $R=0,31$.

7.14. ZASOBY ENERGETYCZNE A PRZYSTOSOWANIE OSOBISTE BYŁYCH WIĘŹNIÓW

Zasoby energetyczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów (patrz

Tabela 7.14):

- Wysoki poziom przystosowania osobistego u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z dużym nasileniem zysków energetycznych:
 - u osób najbliższych
 - zabezpieczenie finansowe
 - siła i czas do pracy
 - sprzyjające czynniki środowiskowe.

Zasoby energetyczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **relacji z innymi**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji z innymi u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z dużym nasileniem siły i czasu do pracy.

Zasoby energetyczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **relacji rodzinnych**:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze relacji rodzinnych koreluje w istotny sposób z wysokim poziomem:
 - zabezpieczenia finansowego
 - zyskiem energetycznym u osób najbliższych
 - zyskiem siły i czasu do pracy.

Zasoby energetyczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **stosunku do siebie**:

- Nie wykryto istotnego statystycznie związku pomiędzy przystosowaniem osobistym w sferze stosunku do siebie a badanymi zasobami energetycznymi w grupie byłych więźniów.

Zasoby energetyczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze **dążeń i celów**:

- Wysokie nasilenie przystosowania osobistego w sferze dążeń i celów u byłych więźniów wiąże się w istotny sposób z wysokim poziomem:

Tabela 7.13. Zasoby materialne najważniejsze w przewidywaniu przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – parametry modelu regresji

	B	Błąd standardowy	Beta	t	Istotność
(Stała)	153,820	7,54		20,41	0,000
Zasoby materialne – bazowe(zysk)	-6,282	2,43	-0,306	-2,59	0,012
Podsumowanie modelu: $F(1;65) = 6,70$; $p = 0,012$; $R = 0,31$; R -kwadrat (skoryg.) = 0,08					

Tabela 7.14. Rodzaje zasobów energetycznych współwystępujących z przystosowaniem osobistym i jego pięcioma wymiarami w grupie byłych więźniów

	Nieprzystosowanie osobiste w sferze**:											
	Nieprzystosowanie osobiste*		Relacje z innymi		Relacje rodzinne		Stosunek do siebie		Dążenia i cele		Doświadczane problemy	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
Zasoby energetyczne – aktywa finansowe(znaczenie)	0,00	0,995	0,12	0,310	-0,02	0,853	0,03	0,813	0,02	0,888	0,08	0,520
Zasoby energetyczne – zabezpieczenie finansowe(znaczenie)	0,08	0,490	0,11	0,357	-0,01	0,904	0,06	0,617	0,14	0,239	0,18	0,130
Zasoby energetyczne – czas wolny i odpoczynek(znaczenie)	-0,05	0,690	0,11	0,365	0,01	0,927	-0,09	0,423	-0,02	0,868	-0,06	0,595
Zasoby energetyczne – najbliżsi(znaczenie)	-0,22	0,067	-0,08	0,484	-0,15	0,189	-0,14	0,227	-0,16	0,178	0,01	0,925
Zasoby energetyczne – siła i czas do pracy(znaczenie)	-0,18	0,130	-0,03	0,799	-0,08	0,477	-0,13	0,255	-0,13	0,279	-0,10	0,402
Zasoby energetyczne – aktywa finansowe(zysk)	-0,19	0,110	-0,07	0,580	-0,12	0,300	-0,16	0,186	-0,21	0,066	0,03	0,812
Zasoby energetyczne – zabezpieczenie finansowe(zysk)	-0,31	0,009	-0,09	0,445	-0,28	0,016	-0,20	0,088	-0,24	0,036	-0,13	0,282
Zasoby energetyczne – czas wolny i odpoczynek(zysk)	-0,15	0,225	-0,08	0,473	-0,06	0,612	0,01	0,929	-0,13	0,258	-0,12	0,314
Zasoby energetyczne – najbliżsi(zysk)	-0,40	0,001	-0,19	0,095	-0,27	0,018	-0,23	0,052	-0,43	0,000	-0,18	0,120
Zasoby energetyczne – siła i czas do pracy(zysk)	-0,41	0,000	-0,29	0,012	-0,28	0,014	-0,13	0,254	-0,33	0,004	-0,25	0,030
Zasoby energetyczne – aktywa finansowe(utrata)	0,11	0,349	0,04	0,752	0,05	0,693	0,10	0,394	0,07	0,563	0,08	0,504
Zasoby energetyczne – zabezpieczenie finansowe(utrata)	0,12	0,305	0,01	0,963	0,08	0,489	0,12	0,324	0,07	0,541	0,08	0,522
Zasoby energetyczne – czas wolny i odpoczynek(utrata)	0,23	0,053	0,14	0,234	0,08	0,490	0,18	0,133	0,14	0,226	0,21	0,069
Zasoby energetyczne – najbliżsi(utrata)	0,16	0,186	0,00	0,978	0,17	0,154	0,11	0,339	0,00	0,983	0,19	0,109
Zasoby energetyczne – siła i czas do pracy(utrata)	0,10	0,425	-0,01	0,965	-0,03	0,785	-0,02	0,884	0,01	0,963	0,16	0,184
Czynniki środowiskowe	-0,28	0,007	-0,20	0,049	-0,09	0,405	-0,20	0,057	-0,30	0,004	-0,27	0,009

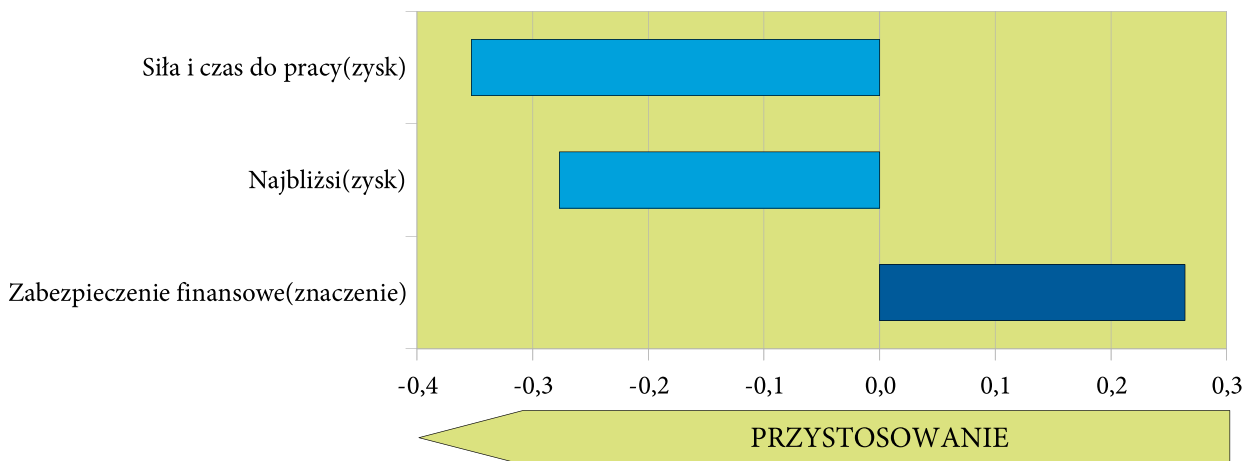
* Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a nieprzystosowaniem ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a przystosowaniem.

** Wyniki analizy korelacyjnej uwzględniają związki między zasobami a sferami nieprzystosowania ze względu na konstrukcję metody RISB J. Rottera. Natomiast interpretacja wyników uwzględnia związki między zasobami a sferami przystosowania.

Tabela 7.15. Zasoby energetyczne najważniejsze w przewidywaniu przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – parametry modelu regresji

	B	Błąd standardowy	Beta	t	Istotność
(Stała)	155,431	11,09		14,02	0,000
Zasoby energetyczne – siła i czas do pracy(zysk)	-7,556	2,73	-0,353	-2,77	0,007
Zasoby energetyczne – zabezpieczenie finansowe(znaczenie)	6,281	2,65	0,264	2,37	0,021
Zasoby energetyczne – najbliżsi(zysk)	-5,785	2,57	-0,277	-2,25	0,028
Podsumowanie modelu: $F(3;66) = 8,47$; $p < 0,001$; $R = 0,53$; $R\text{-kwadrat (skoryg.)} = 0,25$					

Rysunek 7.4. Zasoby energetyczne najważniejsze dla przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów – wykres wag beta dla modelu regresji

- zabezpieczenia finansowego
- zysku energetycznego u osób najbliższych
- siły i czasu do pracy
- sprzyjających czynników środowiskowych

Zasoby energetyczne sprzyjające przystosowaniu osobistemu byłych więźniów w sferze doświadczanych problemów:

- Wysoki poziom przystosowania osobistego w sferze doświadczanych problemów współwystępuje z nasileniem:
 - zysku siły i czasu do pracy
 - sprzyjających czynników środowiskowych.

7.15. ZASOBY ENERGETYCZNE A PROGNOZA PRYZYKOSOWANIA OSOBISTEGO BYŁYCH WIĘZNIÓW

Dla przewidywania przystosowania osobiste-

go byłych więźniów istotne są trzy rodzaje zasobów energetycznych (patrz Tabela 7.15 i Rysunek 7.4):

- zysk zasobów przez osoby najbliższe (im większy zysk zasobów energetycznych u osób najbliższych tym lepsze przystosowanie osobiste byłych więźniów)
- siły i czasu do pracy (im większy zysk siły i czasu do pracy tym lepsze przystosowanie osobiste)
- znaczenie zabezpieczeń finansowych (wzrostowi przystosowania osobistego towarzyszy wzrost tego rodzaju zasobów energetycznych).

Zasoby te wyjaśniają 25% wariacji przystosowania osobistego w grupie byłych więźniów ($R\text{-kwadrat skorygowany}: 0,25$), a ich związek z przystosowaniem społecznym kształtuje się na poziomie: $R=0,53$.